

ופסלו היה במקום ששמי גרב. **מגרב לשילה**, ששם היה משכן ה', מרחק שלשה מילין. והיה עשן המערכה, שעלה משילה, ועשן פסל מיכה, שעלה מגרב, מתערבין זה בזה. בקשו מלאכי השרת לדוחפו למיכה (669).

אמר להן הקדוש ברוך הוא: הניחו לו, לפי שפתו מצויה לעוברי דרכים.

ועל דבר זה, שלא מיחו ישראל בידו של מיכה, נענשו אנשי פלגש בגבעה. שנהרגו באותו מעשה ארבעים אלף מישראל.

כי אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל: בכבודי [כלומר, על חילול כבודי, כשעשה מיכה את פסלו] — לא מחיתם. ועתה, על כבודו של בשר ודם — מחיתם! (670)

אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן קסמא: גדולה לגימא [אכילה, שמאכילין את האורחים], שהרחיקה שתי משפחות, עמון ומואב, מישראל.

שנאמר: "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' וגו' על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים" (671).

דבר זה אמר רבי יוחנן משמו של רבי יוסי

בן קיסמא.

ורבי יוחנן רידיה [עצמן] אמר: הלגימה — מרחקת את הקרובים, ומקרבת את הרחוקים,

ומעלמת עינים מן הרשעים [גורמת שכביכול הקדוש ברוך הוא אינו רואה מעשי הרשע, ואינו משלם לו כפרי מעלליו],

ומשרה שכונה על נביאי הבעל,

ושונגתו עולה זדון. דהיינו, שאף אם לא האכיל בשגגה, הרי זה נחשב לו כזדון, ונענש על כך.

ועתה מבארת הגמרא את הדברים:

שהלגימה מרחקת את הקרובים — למדים קא-א מעמון ומואב. שהיו קרובים לישראל, שהרי באו מלוט בן אחי אברהם (672), ועתה נתרחקו, משום שלא קידמו את ישראל בלחם ובמים.

ומקרבת את הרחוקים — למדים זאת מיתרו. דאמר רבי יוחנן: בשכר שאמר יתרו לבנותיו: "קראן לו [למשה] ויאכל לחם", וכו' בני בניו, וישבו בלשכת הגזית (673).

בחינם. שכן הוא לשון לגימה, אכילה שמאכילים אורחים בחינם. ושלא כדברי הרמב"ן, עיי"ש.

672. עוד כתב רש"י, שאין הכוונה לקירבה ממש, שהרי מדין היה מבני קטורה אשת אברהם, וקרובים הם יותר לישראל. אלא שהיו שכנים וקרובים לארץ ישראל. ומדין רחוקים יותר.

673. כתב בעיזן יעקב: כי גדולה הכנסת אורחים כהשכמת בית המדרש, וגם הלחם והמים נמשל

669. כך פירש רש"י. והמהרש"א כתב, שאפשר לפרש שהכוונה על עשן פסל מיכה, שבקשו לדוחפו שלא יתערב בעשן המערכה, שהיה מיתמר ועולה.

670. שעל דבר זה היתה המלחמה. שנתעללו אנשי גבעה בפלגש, ועל כך באו ישראל להלחם בהם. כפי שמסופר בספר שופטים [פרק יט].

671. כתב המהרש"א, שנראה מכאן ראייה למפרש ש"אשר לא קדמו אתכם וגו'" היינו

ומשרה שכינה על נביאי הבעל (675) [המתנבאים לשקר] — למדים זאת מחבירו של עדו הנביא. דכתיב: "ויהי הם יושבים אל השלחן, ויהי דבר ה' אל הנביא אשר השיבו".

וכך היה המעשה [מובא בספר מלכים א, יג]: עדו, שהיה נביא אמת, בא לבית אל, אל המזבח שזיבח עליו ירבעם לעבודה זרה, ונתנבא לו נבואה קשה. ונתן לו מופת, שיקרע המזבח, וישפך הדשן שעליו. ואמנם כך היה. ואז רצה ירבעם להאכילו ולתת לו מתת, וסירב הנביא, כי ציוה עליו ה' שלא ישוב לבית אל, ולא יאכל ולא ישתה.

ובא נביא השקר, והטעה את עדו, והשיבו לבית אל, והאכילו, והעבירו על מצות הקדוש ברוך הוא.

ומכל מקום, למרות שהוא היה נביא שקר, בזכות שהאכיל את עדו, שרתה עליו שכינה. שנאמר: "ויהי דבר ה' אל האיש הנביא אשר השיבו".

ושגגתה עולה זדון — מנין?

דאמר רב יהודה אמר רב: אלמלי [אילן] הלוחו יהונתן לדוד שתי בכרות (676) לחם, לא נהרגה נוב עיר הכהנים, ולא נטרד דואג

שנאמר: "ומשפחות סופרים ישבי יעבץ תרעתים שמעתים שוכתים, המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב" (674).

ו"קינים" — מבני יתרו הם, דכתיב התם: "ובני קיני חתן משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה אשר בנוב ערד וילך וישב את העם". הרי שנקרא יתרו בשם "קיני".

ובניו של יתרו — בניו של רכב הם, כדכתיב במקרא דלעיל: "הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב".

וכתוב בספר ירמיה: "ולבית הרכבים אמר ירמיהו כי כה אמר ה' וגו' יען אשר שמעתם על מצות יהונדב אביכם וגו' לא יכרת איש ליונדב בן רכב עומד לפני כל הימים". והמשמעות הפשוטה של הפסוק "עומד לפני" היא, שעומד בבית המקדש.

ואומר הספרי, שלא יתכן הדבר, שנכרים נכנסו להיכל, שהרי כל ישראל לא נכנסו להיכל! אלא, הכוונה היא שהם היו יושבין בסנהדרין, ומוריין בדברי תורה.

ומעלמות עינים מן הרשעים — למדים זאת ממייבה. שאף שהיה רשע, היות והיתה פיתו מצויה לעוברי דרכים, הניח לו הקדוש ברוך הוא.

על שם שישבו בשערי ירושלים. "שמעתים" — ששמעו מצות אבותיהם וכו'. "סוכתים" — על שם שהיו יושבים בסוכות. עיי"ש.

675. כי גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה, כפי שלמדים מאברהם אבינו. עיין יעקב.

676. דהיינו שתי סעודות, מזונו של אדם ליום

לתורה, כדכתיב לכו לחמו בלחמי, לכן ישבו בניו בניו בלשכת הגזית, שמשם דולין ומשקין תורתן לאחרים.

674. ברש"י במס' סוטה [יא א] פירש, ש"יעבץ" אדם גדול בתורה היה, כדכתיב "ויקרא יעבץ לאלקי ישראל אם ברך תברכני בתורה וגו'". "תרעתים" — ששמעו תרועה בהר סיני. ל"א,

האדמי, ולא נהרג שאול ושלשת בניו (677).

שהיות וכשברח דוד משאול, לאחר שנפרד מיהונתן, לא היה בידו אוכל, ביקש מכהני נוב, ונתנו לו. והלשין עליהם דואג האדומי לפני שאול, שנתנו אוכל לאויבו דוד, וכעס עליהם שאול, כי חשב שידעו שדוד בורח ממנו ובכל זאת האכילוהו, וציוה על דואג להרגם. ומשום כך נטרד דואג מהעולם הבא. ומחמת עוון זה נהרגו שאול ושלשת בניו במלחמה.

ומפני מה לא מנו את אחז בין אותם שאין להם חלק לעולם הבא?

אמר רבי ירמיה בר אבא: מפני שמוטל בין שני צדיקים, בין יותם לחזקיהו. שאביו היה יותם, ובנו היה חזקיהו, ושניהם היו צדיקים.

רב יוסף אמר: הטעם שלא מנו את אחז, מפני שהיה לו בשת פנים מישעיהו. שנאמר: "ויאמר ה' אל ישעיהו צא נא לקראת אחז אתה ושאר ישוב בנך, אל קצה תעלת הברכה העליונה, אל מסלת שדה כובס".

מאי "כובס"?

איכא דאמרי: "כובס" — כמו כובש הוא. והיינו, דכבשינהו לאפיה — וחלף [שכבש אחז את פניו — ועבר, מפני שהיה מתבייש מישעיהו].

ואיכא דאמרי: אוכלא דקצרי סהף ארישיה וחלף [הניח אחז על ראשו כלי מנוקב של כובסים, שבו הם מזלפים מים על הבגדים. ועשה כך כדי שלא יכירוהו ישעיהו, לפי שהיה מתבייש ממנו].

מפני מה לא מנו את אמון בין אלו שאין להם חלק לעולם הבא —

מפני כבודו של יאשיהו. שהיה בנו של אמון, והיה צדיק.

ומקשינן: אם כן, את מנשה נמי לא נמני [לא נמנה], מפני כבודו של חזקיהו אביו, שהיה צדיק!

ואמרינן: ברא — מזכי אבא [הבן מזכה את אביו], אבל אבא — לא מזכי ברא [האב אינו מזכה את בנו] (678) (679). דכתיב: "ואין מידי מציל", וכך אנו דורשים מקרא זה: אין

מוכחו להדריכו בדרך טוב. ואין אבא מזכי ברא, כי היה לו לבן ממי ללמוד — ולא למד. מהרש"א.

ובעיון יעקב ביאר, כי אם יהיה האב מזכה את הבן, אם כן, מי שיודע שאביו מת בצדקו, לא יעשה טוב, כי יסמוך על זכות אביו. אבל האב על פי רוב מת קודם הבן, ולכן לא יוכל לסמוך על צדקו של הבן, כי מי יודע אם יעמוד בצדקו על ימיו. עיי"ש.

679. במסכת סוטה [י ב] איתא, שדוד הביא את אבשלום בנו לחיי עולם הבא, אף שהיה רשע.

אחד. שעני העובר ממקום למקום, נותנין לו מזון שתי סעודות. מהרש"א.

677. דאיתא בויקרא רבה [פרשה כו]: אמר לפניו [משה לפני הקב"ה], מלך ראשון שיעמוד על בניך ידקך בחרב? אמר לו הקב"ה, ולי אתה אומר? אמור אל הכהנים שהרג, שהם מקטרגים אותו.

678. והטעם, לפי שיש קצת רשעים שאין רוצים שיהיו בניהם כמותם, אלא שיהיו צדיקים. ולכן ברא מזכי אבא, שאביו, אף שהיה רשע, היה

אברהם מציל את ישמעאל בנו (680), ואין יצחק מציל את עשו בנו.

ואמרינן: השתא דאתית להכי [עתה שהגעת לכך], שבן מזכה אב, אפשר לומר שאחז נמי, משום מה לא אימני — משום כבודו של חזקיהו בנו. [ולא מהטעם שאמרנו לעיל, לפי שהיתה לו בושת פנים מישיעיהו].

ומפני מה לא מנו את יהויקים?

משום דרבי חייא ברבי אבויה. דאמר רבי חייא ברבי אבויה: כתיב על גולגלתו של יהויקים: "זאת ועוד אחרת". דהיינו, נקמה אחת כבר נעשתה בגולגולת זו, שלא נקברה. ועוד נקמה אחרת תיעשה בה בעתיד.

ומהי הנקמה שנעשתה בה לאחר מכן?

שכך היה מעשה: זקיננו דרבי פרידא אשכח גולגלתא דהוה קא שדיא בשערי ירושלים [מצא גולגולת שהיתה מוטלת בשערי

ירושלים], וכתוב בה "זאת ועוד אחרת".

קברה באדמה — ולא איקברא. שיצתה לחוץ.

קברה שוב — ולא איקברא (681).

אמר אותו זקן בליבו: ודאי גולגלתו של יהויקים היא, דכתיב ביה: "לכן כה אמר ה' אל יהויקים וגו' לא יספדו לו וגו' קבורת חמור יקבר, סחוב והשלך וגו'".

שוב אמר בליבו: סוף סוף גולגולת של מלכא הוא, ולא איכשר לזלזולי ביה [ואין ראוי לזלזל בו].

כרכה בשיראי, ואותכה בסיפתא [כרך את הגולגולת בכגד, והניחה כך בארגז].

חזיתא דביתחו [ראתה אשתו של אותו זקן את הגולגולת שמונחת בארגז], סברא [חשבה]: הא, גולגולת זו, דאיתתא קמיתא

לישמעאל עצמו, אלא לזרעו אחריו. והוא על דרך האי דכתיב במשלי [יז]: "עטרת זקנים בני בנים, ותפארת בנים אבותם", ופירש הגר"א, עטרת זקנים בני בנים, כי הבן מגן על אביו, ואף על אבי אביו עד אברהם. אבל האב אינו מגין על בנו [ומכל שכן שאינו מגין על בן בנו], ואינו לו לעטרת, רק הבן מתפאר באבותיו.

681. הטעם יש לומר, לפי שאיתא במדרש שבא על אמו, מקום שיצא משם. ובקבורה כתיב "כי עפר אתה ואל עפר תשוב". והיות וזה חזר בעבירה למקום שיצא משם, לכן לא יחזור לעפרו.

והטעם שנשרף, לפי ששרף את המגילה, וגם לפי שחקק על אמתו להשוות עצמו עבודה זרה, והרי כתיב "פסילי אלהיהם תשרפון באש". עיון

והקשו התוס', הא אמרינן הכא שאין האב מזכה את בנו!

ותירצו, שהיות ונטל אבשלום את ענשו בעולם הזה, שנהרג במיתה משונה, הועילה לו תפילת אביו. ועוד, שאבשלום לא עבד עבודה זרה.

עוד כתבו, שמה שהגמרא אומרת כאן שאב לא מזכה בנו, היינו שאין נמנעים מלמנות את הבן עם הרשעים משום כבוד האב. והיינו דווקא בלא תפילה. אבל תפילה מועלת. והרי דוד התפלל על אבשלום.

680. תימה, מאי הצלה בעי, הא אמרינן שישמעאל עשה תשובה, ולכן נאמר בו לשון גייעה!

וכתב בעץ יוסף, שאין הכוונה דווקא

הוא [של אשתו הראשונה של בעלי היא], דהא לא קא מנשי לה [שהרי אינו שוכח אותה. ובודאי מחמת גולגולת זו, שרואה אותה כל הזמן, אינו שוכחה].

שגרא תנורא — וקלתה [הסיקה את התנור, ושרפה בו את הגולגולת].

היינו דכתיב: "זאת ועוד אחרת". שחוץ מזה שלא נקברה, נעשתה בה עוד נקמה — ונשרפה.

תניא: אמר רבי שמעון בן אלעזר: בשביל ששיבח חזקיה את עצמו ואמר: "והטוב בעיניך עשיתי" — גרם לו ששאל אות מאת ה', ואמר: "מה אית כי אעלה בית ה'". שעבירה גוררת עבירה.

בשביל "מה אית", ששאל אות מאת ה' — גרם שנכרים אכלו על שולחנו [היינו אותם נכרים ששלח לו מרודך בן בלאדן בידם ספרים ומנחה].

ובשביל שנכרים אכלו על שולחנו — גרם גלות לבניו (682).

מסייע ליה לחזקיה. דאמר חזקיה: כל המזמן עובד עבודה זרה לתוך ביתו, ומשמש עליו — גורם גלות לבניו.

שכך עשה חזקיה, שזימן את אותם נכרים לביתו, ואשתו השקתה אותם, כמובא להלן. ונאמר לו בנבואה: "ומבניך אשר יצאו ממך אשר תוליד יקחו, והיו סריסים בהיכל מלך בבל". והיינו, שמזרעו ילכו בגלות, ויהיו סריסים בהיכל מלך בבל [הם חנניה מישאל ועזריה, כמובא לעיל].

כתוב באותו מעשה, כשבאו אליו שליחי מרודך בן בלאדן: "וישמח עליהם חזקיהו, ויראם את בית נכתה, את הכסף ואת הזהב ואת הכשמים ואת השמן הטוב וגו'".

אמר רב: מאי "בית נכתה"?

אשתו השקתה עליהם ["נכתה" מלשון ניכוי. והיינו האשה, שיצרה הקדוש ברוך הוא מהצלע שנוכתה ונפחתה מן האדם (683)].

ושמואל אמר: בית גזיו הראה להם.

ורבי יוחנן אמר: זין אוכל זין [ברזל השולט בברזל אחר, שהוא דבר חשוב] הראה להן (684).

כתוב בתחילת מגילת איכה: "איכא ישבה בדר".

יעקב.

683. כך פירש רש"י. והיד רמה כתב, שדרש כך כי "בית" כינוי לאשה הוא, כדכתיב: וכפר בעדו ובעד ביתו.

והמהרש"א כתב, שאפשר לפרש ש"נכתה" היינו אוצר. והכוונה, שדרך האשה להיות צנועה באהל ובבית כאוצר. אבל חזקיה לא עשה כן, אלא הראה אותה להם, שהיא השקתה עליהם.

682. צריך ביאור, מנין לנו דבר זה, שעבירה שניה היתה בגלל השניה וכו', שמא כפי שחטא בראשונה בלי סיבה, כך חטא בשניה ובשלישית!

ועיי' בתורת חיים [הובא בענף יוסף] מה שביאר בזה.

684. ולפי זה "נכתה" מלשון הכאה הוא. ברזל

אמר רבא אמר רבי יוחנן: מפני מה לקו ישראל ב"איכה"? (685)

מפני שעברו על שלשים ושש כריתות שנאמרו בתורה [איכה"ה בגימטריא שלושים ושש].

אמר רבי יוחנן: מפני מה לקו ישראל באל"ף בי"ת [שכל מגילת איכה סדורה על פי סדר אל"ף בי"ת]?

מפני שעברו על התורה, שניתנה באל"ף בי"ת (686).

"ישבה בדד". אמר רבא אמר רבי יוחנן: אמר הקדוש ברוך הוא, אני אמרתי: "וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב אל ארץ דגן ותירוש אף שמוי יערפו טל", דהיינו, שאף שישבו ישראל יחידים, לא יתיראו מפני

נכרים וחיות רעות.

עכשיו, שעברו על התורה, יהיה בדד מושבם (687).

"העיר רבתי עם". אמר רבא אמר רבי יוחנן: שהיו משיאין קטנה לגדול, וגדולה לקטן (688), כדי שיהו להם בנים הרבה (689).

משום ששכבת זרע של קטן אינו מבושל, ואינו מזריע מהר כשל גדול. וכך רחם של קטנה, אינה קולטת מהר כשל גדולה. לכן היו משיאין גדולה לקטן, כדי שלכשיהא זרעו מבושל — יקלט מהר. וכך היו משיאין קטנה לגדול, כדי שיהא שכבת זרעו קולט מהר, שהרי רחמה של גדולה קולט מהר יותר. אבל לא היו משיאין קטנה לקטן, לפי ששוהין מלהוליד (690).

המכה ומנכה חבריו. או מלשון נשיכה, שאחד נושך את חבריו. מהרש"א.

685. כלומר, למה נאמר "איכה" ולא "איך ישבה בדד". ואמר ר' יוחנן, שלכן אמר "איכה", שהיא בגימטריא ל"ו, שעברו על ל"ו כריתות שבתורה. עיון יעקב.

686. כתב מהר"מ אלמושינינו: הכוונה הנכונה בזה, כי ירמיה ראה שכל הרעות האלה וכו' וכל עיקר קינתו ובכיתו היה על העון והחטא שגרמו הרעות, ולא על הרעות עצמן. כי כל מה שמפליג בסיפור הרעות והצרות הוא להפליג על הסיבה אשר גרמה אותן, והן העוונות.

והוא מה שכלול בסוף הסדר הזה באמרו: "נפלה עטרת ראשנו, אוי נא לנו כי חטאנו". כלומר, כי אם שנפלה עטרת ראשנו וכל טובנו, הנה אין היללה ראויה רק על הסיבה שגרמה כל זה, והוא החטא. וזה אמר אוי נא לנו כי חטאנו.

ועל כן, למה שראה ישראל עברו חק התורה, הפרו ברית המצות הכלולה כולם באלפא ביתא, על כן בכה עליהם באלפא ביתא. ורמזו עוד בכלל דבריו, שראוי לקונן עליהם בכל מה שהפה יכולה לדבר, אחר שעברו בכל מה שהפה יכולה לדבר, וכאילו עוברים על התורה כולה.

687. שמתוך שמאסו בהם, יתרחקו מהם. מהרש"א.

688. כתב רש"י, שאין הכוונה לקטן וקטנה ממש, אלא שעומדין על פרקן, וראויין להוליד. אבל אין זרע שלהם מבושל כל כך.

689. וזהו לשון "רבתי", שרצו שיהיו להם בנים הרבה.

690. כך פירש רש"י. ובעצ' יוסף הביא מדרש איכה: כיצד היו ישראל פריץ ורביץ, היה אדם

אמר להן שבאי: עם קשה עורף! מאין אתם יודעין את כל הדברים הללו? (693)

אמרו לו: גמל — כשהיא אוכלת מעשבים שלפניה, מצד שרואה אוכלת, ומצד שאינה רואה — אינה אוכלת. והיות ואנו רואים שהבהמה שלפנינו אכלה רק מצד אחד, על כרחך שהיא סומא.

וטעונה שתי נודות אחת של יין ואחת של שמן, כי טיפות של יין — מטפטף ושוקע בקרקע, ושל שמן — מטפטף וצף. והיות ואנו רואים בדרך טיפות שקועות וטיפות צפות, הרי שיש עליה נודות של יין ושמן.

ושני בני אדם המנהיגים אותה אחד נכרי ואחד ישראלי, כי נכרי, כשהוא צריך להתפנות, נפנה לדרך, לצד בהמתו, ואינו מסתתר. ואילו ישראלי, שצנוע הוא, נפנה לצדדין (694).

רדף השבאי אחריהם [אחר הגמל והמנהיג],

"היתה כאלמנה". אמר רב יהודה אמר רב: כתוב "כאלמנה", שישראל דומים לאלמנה, אבל — ולא אלמנה ממש, שמת בעלה, ולא ישוב עוד. אלא, הרי היא כאשה שהלך בעלה למדינת הים, ודעתו לחזור אליה (691). שאמנם כעת היא כאלמנה, אבל לבסוף ישוב בעלה כבתחילה. כך אנו, עתה אנו כאלמנה, אבל לבסוף יבוא הקדוש ברוך הוא ויגאלנו.

"רבתי בגוים שרתי במדינות". אמר רבא אמר רבי יוחנן: כל מקום שהן הולכין — נעשין שרים לאדוניהן.

תנו רבנן: מעשה בשני בני אדם שנשבו בהר חרמל, והיה שבאי מהלך אחריהם.

אמר לו אחד מהם לחבירו: גמל שמחלבת לפנינו (692), סומא באחת מעיניה, וטעונה שתי נודות, אחת של יין ואחת של שמן, ושני בני אדם המנהיגים אותה, אחד מהם ישראלי, ואחד נכרי.

ב-תק

693. שהרי השעבוד והגלות מביא לכך שהאדם משכח חכמתו, ואתם קשי עורף, שאינכם נכנעים בגלותכם, אלא מחזיקים עצמכם לחכמים או לנביאים!

וכשראה שהאמת איתם, אמר "ברוך שבחר בזרעו של אברהם ונתן להם מחכמתו". שאין אומה זו כאומה אחרת, אלא הקדוש ברוך הוא נתן להם מחכמתו, ולכן חכמתן נצחית, ואינה משתכחת מהם אף בגלות. מהרש"א.

694. והם ראו צואה מצד זה של הגמל — באמצע הדרך, ומצד שני — לצד הדרך. ומזה הוכיחו שבצד אחד של הבהמה הנהיג ישראלי, ומצד שני — נכרי. יד רמה. ועיי' בילקוט איכה [רמז תתר"ד] מעשה זה באורך, ובכמה שינויים.

משיא בנו בן שתיים עשרה שנה אשה שהיא ראויה לילד. והיה חוזר ומשיא בן בנו בן שתיים עשרה שנה. ולא היה מגיע לעשרים ושש שנים עד שהוא רואה בנים לבניו.

691. בעיון יעקב כתב, דהיינו, שכשם שבאופן כזה חייב בעלה לתת מזונותיה וכל צרכיה ופדיונה, כך גם ישראל כשהם בגלות, הקדוש ברוך הוא מעמיד להם מגינים קרובים למלכות בכל דור. וזהו שהסמין שבכל מקום שהם הולכין, נעשים שרים לאדוניהם.

692. ביד רמה כתב, שלא היו רואים אלא את אחורי הגמל. אמנם באיכה רבה [פ"א אות י"ג] איתא, שהיתה רחוקה מהם ד' מילין. ועיי"ש עוד שינויים מהכא.